

Karakterisatie van kreekbos, hoog drasbos en hoog savannebos te Zanderij 1

Onder auspiciën van Tropenbos International (TBI) Suriname heeft Carmen van Dijk (2010) onderzoek verricht naar de drie meest voorkomende plantensoorten (ondergroei en bomen) in kreekbos, hoog drasbos en hoog savannebos te Zanderij I. Het betreffende bos behoort toe aan het Jan Starke Opleidings- en Ontspannings Centrum (JSOOC). Het doel van dit onderzoek was een inventaris te doen naar de voorkomens van de drie meest voorkomende planten in de drie vegetatietypen van het gebied.

Gebiedsbeschrijving

Het JSOOC ligt in het district Para, ten westen van de Johan Adolf Pengel Internationale luchthaven. Het gebied is samen met het leerbos, het gedeelte waar de opleidingen worden gegeven, ongeveer 400 ha groot. Het JSOOC wordt gebruikt om geïnteresseerden bewust te maken van een evenwichtig gebruik en beheer van het tropisch regenbos in het algemeen en het Surinaams bos in het bijzonder. Voor mensen die werken in zowel de bos- als de houtsector en ook voor hen die werken in natuur- en milieuorganisaties, worden er trainingen en opleidingen verzorgd. De drie onderzochte vegetatietypen zijn allen op loopafstand van elkaar verwijderd. Zowel de ondergroei als de diversiteit aan boomsoorten verschilt per gebied.

De stichting JSOOC

Het Jan Starke Opleidingscentrum is opgericht op 24 juli 1974 en is op 17 juli 1999 getransformeerd naar de Stichting "Jan Starke Opleidings en Ontspanningscentrum". Naast trainingen en opleidingen, exploiteert het JSOOC recreatieve dagen verblijfsvoorzieningen ter plaatse.

Methode en aanpak van het onderzoek

Er zijn per vegetatietype twee transekten van elk 40 m uitgezet. Deze transekten zijn zowel voor het inventariseren van de ondergroei als voor de boomsoorten gebruikt. De aanwezige planten werden geïnterviewd en geïdentificeerd, en op basis van tellingen werd bepaald welke soort het meest voorkomt per vegetatietype.

Resultaten van de ondergroei

Voor het kreekbos zijn de drie meest voorkomende soorten:

1. *Monstera obliqua*. Dit is een epifyt die aan bijna alle bomen groeit;
2. *Rapatea sailiensis*. Een waterminnende plant met kleine gele bloemen welke opvallend veel voorkomt langs de kreek;
3. Pandanaceae sp. Dit zijn pollen met lange bladeren. Waar er hele grote pollen aanwezig zijn, komen steltwortels voor.

De drie meest voorkomende soorten in het hoog drasbos zijn:

1. *Euterpe oleracea*, meer bekend als de pinapalm. Hiervan worden de bessen gebruikt om een voedzame drank, podosiri, te bereiden. Van de bladeren en de stammen kunnen kampen worden gebouwd;
2. *Richardia* sp. Dit is een kleine flink behaarde plant van ca. 10-12 cm hoog;
3. *Astrocaryum paramaca*. Dit is een palmsoort waarvan alleen de vruchten worden gebruikt als fruit of voor de bereiding van olie. De rest van de palm wordt niet gebruikt vanwege de doornen die de plant omgeven.

De drie meest voorkomende soorten in het hoog savannebos zijn:

1. *Attalea regia*. Een palmsoort, meer bekend als de maripa. Hiervan worden de rijpe vruchten gegeten en kan er olie worden gemaakt van de kern van de noten;

2. *Astrocaryum paramaca*. Dit is een palmsoort waarvan alleen de vruchten worden gebruikt als fruit of voor de bereiding van olie. De rest van de palm wordt niet gebruikt vanwege de doornen die de plant omgeven;
3. *Bactris major*. Een palmsoort, meer bekend als kesi-kesi maka.

Resultaten voor de boomsoorten

De drie meest voorkomende boomsoorten in het kreekbos zijn:

1. *Mora gongrijpii* of Moraboekaja;
2. *Conceveiba guianensis* of Hoogland panta;
3. *Lecythis corrugata* of Oema barklak.

De meest voorkomende boomsoorten in het hoog drasbos zijn:

1. *Matayba aborescens* of Gawetrie;
2. *Goupia glabra*, bekend onder de naam Kopie;
3. *Vouacapoua americana*, bekend als Bruinhart.

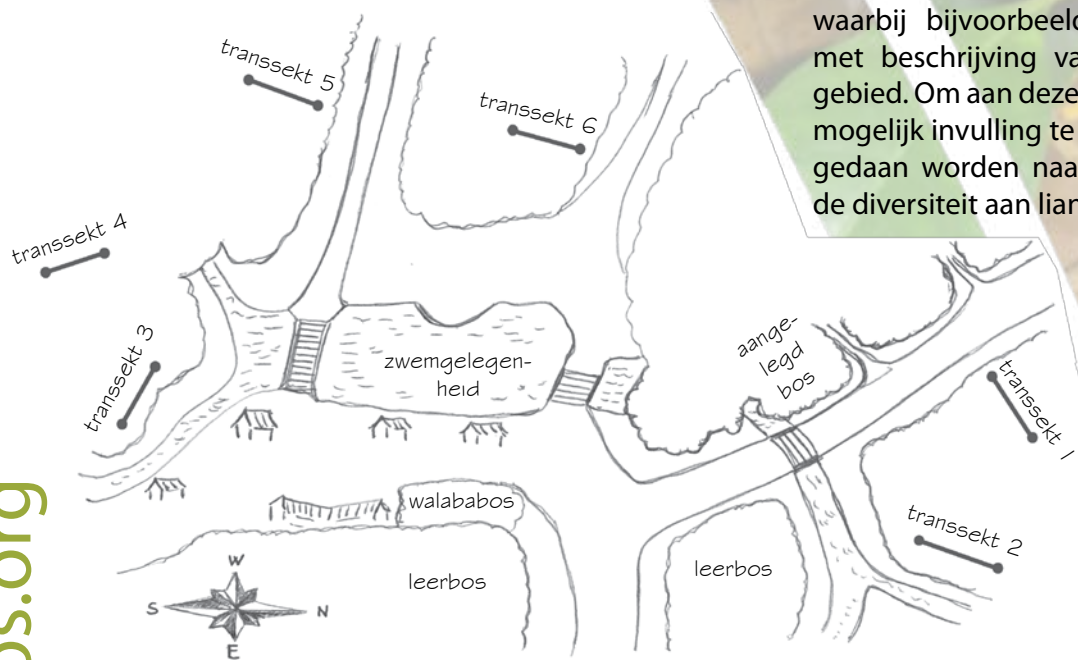
De meest voorkomende boomsoorten voor het hoog savannebos zijn:

1. *Eperua falcata* of Walaba;
2. *V. americana*, bekend als Bruinhart;
3. *G. glabra*. Ook deze plant komt voor in het hoog drasbos, maar dan in grotere aantallen.

Met de Shannon Wiener Diversity Index is gekeken naar de diversiteit aan plantensoorten per vegetatietype. Voor de ondergroei bleek de diversiteit aan soorten in hoog drasbos (2,2) even groot als in kreekbos (2,2) en het laagst in hoog savannebos (1,8). De diversiteit aan bomen was het grootst bij kreekbos (3,3), gevolgd door hoog drasbos (2,8) en hoog savannebos (2,3).

Aanbevelingen

Vermeldenswaard is dat het gebied rijk is aan een diversiteit van lianen, die door gebrek aan expertise op dat gebied, niet zijn onderzocht. Ook de diversiteit van andere plantensoorten is groot in de drie verschillende vegetatietypen. Deze diversiteit kan als toeristische attractie dienen door gebruik te maken van educatieve tochten in het gebied waarbij bijvoorbeeld brochures worden verstrekt met beschrijving van de vegetatiesoorten in het gebied. Om aan deze educatieve tochten zo optimaal mogelijk invulling te geven moet er meer onderzoek gedaan worden naar overige vegetatie, waaronder de diversiteit aan lianen.

Figuur: Schets van de ligging van de onderzochte transekten in het JSOOC bos te Zanderij I

Deze informatie is ontleend aan:

Carmen van Dijk. 2010. *Vegetatie beschrijving van drie vegetatietypen in het Zanderij I gebied bij het Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum*. Afstudeerscriptie MO-B Biologie, Instituut voor de Opleiding van Leraren (IOL).

Begeleider: Krishnepersad Mohadin (IOL)

Technische assistentie: Hubert Jubitana, (Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek in Suriname (CELOS))

Voor meer informatie:

Tropenbos International Suriname, PO Box 4194 – Paramaribo Zuid, Suriname

Leysweg – CELOS gebouw Telefoon: +597 532001

E-mail: tropenbossuriname@yahoo.com